

ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКА – СТРАТЕГІЧНА ЗАДАЧА УКРАЇНИ

Гребенюк С.В., aelxandr@rambler.ru

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

Головний фактор у вивченні прибутковості вирощування соняшнику є рівень його продуктивності. В Україні основною олійною культурою є саме соняшник. Причина в масштабах вирощування та обсяги виробництва. За підсумками сезону 20 року було зібрано 14 млн тонн, що на 12% більше ніж у попередньому році. На це вплинуло збільшення врожайності. З одного гектара в середньому було прибрано 22 ц / га, що більше ніж в минулому році. Якщо в 16 році було засіяно 5,3 млн. Га., То в нинішньому 5,1 млн.га.

Культура вирощується практично у всіх регіонах нашої країни, але більш активно в центральних і південних областях. Минулорічний посів на площах понад 500 тис. га було проведено в Запорізькій, Дніпропетровській, Кіровоградських областях. У Миколаївській під соняшник було відведено понад 400 тис.га. Основні обсяги виробництва соняшнику зосереджені в сільських господарствах. Так, за підсумком минулого року, на частку аграрних підприємств, враховуючи і фермерські господарства, припало близько 86% загального врожаю. Інша частина припадає на господарства населення.

В цілому за останні 4 роки площі, відведені під соняшник, становили 18-20% загального земельного фонду. При цьому обсяг виробленого соняшника склав 11 млн. Тонн.

Стабільний розвиток культури здійснюється під впливом загострення конкуренції виробників на внутрішньому ринку України. Також слід зазначити на результати ведення сільського господарства світового ринку. Розвиток зростання виробництва соняшнику безпосередньо залежить від високого попиту на нього. Іншими слова, якби вирощування соняшнику, не приносило прибуток, то стабільний приріст виробництва не мав би місця.

Україна вважається світовим лідером з виробництва такої продукції як соняшник, тому наступним пунктом ми розглянемо ситуацію на світовому ринку.

Соняшник є однією з трьох найбільш вирощуваних олійних культур. Згідно з прогнозами Міністерства сільського господарства США, в 2018-2020 роках світове виробництво склало 24 млн. Т. Тобто на 1% менше, ніж в попередньому сезоні. Зменшення виробництв було викликано скороченням посівних площ. При цьому врожайність залишилася на попередньому рівні, тобто 1,7 т / га.

Прибутковість вирощування соняшнику в чому залежить від правильного вибору сорту або гібрида. Вітчизняний ринок соняшника переповнений пропозиціями гібридів і сортів і від вітчизняних, і провідних світових виробників. Вартість гібридів і сортів від українських виробників коливається в межах 60-80 грн / кг. Імпортний насінневий матеріал має вартість від 128 до 215 дол. за одну посівну

одиницю.

Витрати на насіння визначають від вартості придбання і витрат на доставку. При вирощуванні середньопізніх сортів української селекції при використанні економних технологій, розрахункова норма посіву становить 5,5-6 кг / га. З огляду на ціну насіння з доставкою на рівні 80 грн / кг. загальні витрати на насіння дорівнюють 480 грн.

Все вище сказано говорить про те, що збільшення врожайності соняшника в Україні є стратегічною задачею.

Для збільшення врожайності необхідне впровадження у рослинництво сучасних інтенсивних технологій, які потребують підготовки якісного насінневого матеріалу. Такий матеріал можливо отримати шляхом відбору із загальної маси насінин із цінними біологічними властивостями. Використання для сівби якісних, питомо-важких насінин дозволяє за рахунок збільшення енергії проростання отримати збільшення загальної врожайності на 1,5...2,0 ц/га.

У зв'язку з відсутністю досконалих способів та засобів для проведення сепарування постає актуальна проблема розробки нових. Нові, вдосконалені засоби сепарації. повинні відбирати насіння із мінімальними втратами біологічно-цінних насінин, забезпечивши вирішення проблеми підготовки насінневого матеріал.

Список використаних джерел

1. Колодій О.С., Методика дослідження впливу геометричного положення насіння в просторі, при потраплянні у вертикальний аспіраційний канал сепаратору. Праці Таврійської державної агротехнічної академії. – Мелітополь, 2013. – Вип. 13, т. 3. –С. 124 -129.

2. Кюрчев С.В., Колодій А.С. 2013. Анализ существующих способов и средств для сепарации семян. MOTROL. Motorization and energetics in agriculture. Lublin-Rzeszow. Vol. 15. No 2. 197–205

3. Колодій О. С. Обґрунтування конструктивно-технологічних параметрів пневмогравітаційного сепаратора насіння соняшника:автореф. дис. канд. техн. наук. Мелітополь:ТДАУ, 2015. 23 с.

4. Кюрчев С. В., Колодій О. С. Багатокритеріальний аналіз існуючих сепараторів насіння із різним робочим агентом. Механізація сільськогосподарського виробництва ХНТУСГ. - Харків, 2015. - Вип. 156, т.1.-С. 86-92.

5. Кюрчев С. В., Колодій О. С. Результати дослідження раціональних розмірів вертикального аспіраційного каналу сепаратора насіння сільськогосподарських культур. Вісник Харківського національного технічного університету сільськогосподарства ім. П. Василенка. Серія: технічні науки. Харків, 2014. Вип. 148. С. 56–63.

Науковий керівник: *Колодій О.С., к.т.н., ст. викл. кафедри ТКМ, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*